

Recenzja

Osiągnięcia naukowego „*Formy i efektywność rozwiązań autonomii terytorialnej we współczesnych stosunkach międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem terytoriów autonomicznych państw nordyckich*”, zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2017 r. poz. 1789) oraz dorobku naukowego dra Tomasza Brańki, przygotowana dla Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu w ramach prowadzonego postępowania habilitacyjnego.

1. Sylwetka naukowa Habilitanta

Habilitant tytuł zawodowy magistra nauk politycznych uzyskał w 2002 r. po okresie pięcioletnich studiów w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W roku akademickim 2001-2002 studiował w Södertörn University (Szwecja) na kierunku stosunki międzynarodowe. Od 1 października 2002 r. rozpoczął studia doktoranckie w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych UAM w Poznaniu. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce uzyskał w 23 kwietnia 2007 r. we wspomnianym Instytucie, na podstawie pracy doktorskiej pt. „*Nordyckie terytoria autonomiczne jako niesuwerenni uczestnicy stosunków międzynarodowych. Aspekty polityczne i prawne*”, przygotowaną pod kierunkiem prof. zw. dr. hab. Włodzimierza Malendowskiego, kierownika Zakładu Stosunków Międzynarodowych w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych UAM.

Od 1 października 2007 r. został zatrudniony w pełnym wymiarze na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na stanowisku adiunkta, a od roku akademickiego 2017/2018 na stanowisku starszego wykładowcy. Od 1 września 2008 r. do 30 sierpnia 2016 r. pełnił przez dwie kadencje funkcję Prodziekana ds. współpracy międzynarodowej na wspomnianym Wydziale. W ramach doskonalenia i podnoszenia kompetencji własnych uczestniczył m.in. w szkoleniu *Education for Sustainable Development (ESD) in practice in Higher Education*, The Baltic University Programme w maju 2007 r. w Łodzi, w kursie e-learningu na platformie kształcenia zadanego Moodle, 16.04-20.05.2012 Poznań, w ramach *UAM: Unikatowy Absolwent = Możliwości. Wzrost potencjału dydaktycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu poprzez proinnowacyjne kształcenie w języku angielskim, interdyscyplinarność, e-learning, inwestycje*

w kadry, w kursie „*Academic Teaching Excellence*” organizowanym przez British Council, w czerwcu 2018 r. w ramach Academic Teaching Excellence – ATE – zaawansowanego kursu dla nauczycieli akademickich wykładających w języku angielskim, stworzonego we współpracy z Education Department University of Oxford oraz w kursie i uzyskaniu certyfikatu PRINCE2® *Foundation Certificate in Project Management*, związanego z kompetencjami w zakresie zarządzania projektami krajowymi i zagranicznymi. Dodatkowo, uczestniczył również w kursach i seminariach związanych z poszerzaniem wiedzy związanej z prowadzonymi badaniami i dydaktyką oraz procesem internacjonalizacji szkolnictwa wyższego.

Dr Tomasz Brańka równocześnie brał udział w badaniach naukowych, kierował i uczestniczył w przygotowaniu grantów, publikował oraz pełnił odpowiedzialne funkcje akademickie. Obecne postępowanie habilitacyjne jest kolejnym etapem w rozwoju Habilitanta, jako znanego już badacza i aktywnego uczestnika życia naukowego polskiego środowiska politologicznego.

2. Opinia na temat przedstawionego osiągnięcia naukowego

Na osiągnięcie naukowe nt. „*Formy i efektywność rozwiązań autonomii terytorialnej we współczesnych stosunkach międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem terytoriów autonomicznych państw nordyckich*” przedstawione do oceny składa się cykl 3 współredakcji monografii (wszystkie w j. angielskim), 7 artykułów w czasopismach naukowych (2 w j. angielskim; 5 w j. polskim; w tym 7 z listy B MNiSW) oraz 10 rozdziałów w pracach zbiorowych (w tym 8 w j. angielskim i 2 w j. polskim) i dodatkowo współredakcja *Book of Abstracts*. Są to następujące publikacje zawarte w przedstawionej dokumentacji:

1. Brańka T., 2019, *Reconfiguring the State – Territorial Autonomy and the Right to Secession*, [in:] *Old borders – new challenges, new borders – old challenges. De-bordering and re-bordering in contemporary Europe*, ed. Jańczak J., Logos Verlag, Berlin, ISBN: 978-3-8325-4875-9, s. 95-112.
2. *Getting Europe back to work. Crisis (re)production and crisis overcoming in Europe*, 2019, eds. Brańka T., Skrzypczyńska J., Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań, ISBN 978-83-65817-63-1. Mój udział szacuję na 50%.
3. Brańka T., 2019, *Aland Islands as a peripheral region example of economic development in innovative Europe*, [in:] *Getting Europe back to work. Crisis (re)production and crisis overcoming in Europe*, eds. Brańka T., Skrzypczyńska J., Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań, s. 125-140.

4. Brańska T., 2018, *Polarny Jedwabny Szlak – chińska wizja Arktyki*, [w:] *Stosunki międzynarodowe w procesie zmian. Księga Jubileuszowa dedykowana profesorowi Zdzisławowi W. Puśleckiemu*, red. Stelmach A., Szymczyński T.R., Walkowski M., Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, Poznań, s. 111-121.
5. Brańska T., 2018, *Treść i zakres pojęcia autonomia: wyzwania definicyjne*, „Acta Politica Polonica”, nr 45, DOI: 10.18276/ap.2018.45-01, s. 5-17.
6. Brańska T., 2018, *Greenland – from Autonomy to (In)Dependence*, „Przegląd Strategiczny” nr 11, DOI: 10.14746/ps.2018.1.8, s. 107-128.
7. *Current Challenges of Local and Regional Development. Book of Abstracts*, 2018, eds. Bernaciak A., Brańska T., The WSB University in Poznań Press, ISBN 978-83-7205-362-6. Mój udział szacuję na 50%, ss. 95.
8. Brańska T., 2017, *Demilitarization and neutralization – the case of the Åland Islands*, „Przegląd Politologiczny”, nr 4, DOI: 10.14746/pp.2017.22.4.15, s. 203-217.
9. Brańska T., 2017, *Sytuacja prawnomiędzynarodowa Wysp Alandzkich w Unii Europejskiej*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne”, nr 3, DOI 10.14746/ssp.2017.3.1, s. 5-23.
10. *Boundaries Revisited. A Conceptual Turn in European Border Practices*, 2015, eds. Brańska T., Jańczak J., Logos Verlag, Berlin, ISBN 978-3-8325-3867-5, ISSN 1610-4277, ss. 170. Mój udział szacuję na 50%.
11. Brańska T., 2015, *Scotland: between frontiers and boundaries. Second level boundary*, [in:] *Boundaries Revisited. Conceptual Turn in European Border Practices*, eds. Branka T., Janczak J., Logos Verlag, Berlin, s. 95-112.
12. *Regional Development and the Baltic Sea Region*, 2014, eds. Brańska T., Bernaciak A., The Baltic University Programme, Uppsala University, ss. 168. Mój udział szacuję na 50%.
13. Brańska T., 2014, *Supporters and Opponents of Autonomous Solutions*, [in:] Branka T., Bernaciak A., 2014, *Regional Development and the Baltic Sea Region*, The Baltic University Programme, Uppsala University, s. 95-105.
14. Brańska T., 2013, *Znaczenie Grenlandii w polityce Danii oraz we współczesnych stosunkach międzynarodowych* [w:] *Arktyka na początku XXI wieku. Między rywalizacją a współpracą*, red. Łuszczuk M., Lublin, s. 467-484.
15. Brańska T., 2012, *Geopolityczny status Królestwa Danii – mit państwa unitarnego*, „Przegląd Politologiczny”, nr 4, s. 17-36.

16. Brańka T., 2009, *Tornio-Haparanda: A Unique Result of Neighboring Towns*, [in:] Jańczak J. (ed.), *Conflict and Cooperation in Divided Cities*, Berlin: Logos Verlag, s. 191-204.
17. Brańka T., 2008, *Overseas Countries and Territories' Status in the European Community* [in:] *Beyond Borders: External Relations of the European Union*, ed. Jańczak J., Wydawnictwo WNPiD UAM, Poznań, s. 79-91.
18. Brańka T., 2007, *Status terytorium zamorskiego Wspólnot Europejskich na przykładzie Grenlandii*, „Rocznik Integracji Europejskiej”, nr 1, s. 251-266.
19. Brańka T., 2007, *Anti-terrorism War and the Rights of Indigenous Peoples*, [in:] *The Modern terrorism and its Forms*, red. Wojciechowski S., Poznań, s. 67-78.
20. Brańka T., 2007, *Nunavut – „Nasza Ziemia” Inuitów*, „Problemy Humanistyki”, nr 13, s. 125-140.
21. Brańka T., 2007, *Indigenous Peoples. The Successes and Failures of the First UN International Decade of the World's Indigenous People*, [in:] *Contemporary politics through the eyes of young researchers*, eds. Brańka T., Musiał M., Osiewicz P., Poznań, s. 7-18.

Wskazanie tak dużej liczby publikacji składających się na osiągnięcie naukowe może wzbudzać wątpliwości recenzenta z kilku powodów. Po pierwsze, trudno jest w takim konglomeracie utrzymać wystarczającą zbieżność analizowanej problematyki ze sformułowanym tytułem osiągnięcia naukowego, stąd przykładowo nie dostrzegam bezpośredniego związku między tytułem osiągnięcia naukowego a analizą współpracy sąsiednich miast Tornio i Haparanda (pozycja 16). Po drugie, osobiście wyłączyłbym z osiągnięcia współredakcję monografii, bowiem przykładowo *Getting Europe back to work. Crisis (re)production and crisis overcoming in Europe*, nie ma w moim przekonaniu, bezpośredniego związku z tytułem podlegającego ocenie osiągnięcia naukowego. Jest bardziej studium z zakresu polityk publicznych: polityki technologicznej, polityki rynku pracy, polityki gospodarczej, polityki rodzinnej, polityki społecznej czy socjalnej, itd. Współredakcja tej pozycji z pewnością zostałaby dostrzeżona i oceniona pozytywnie, bowiem na to zasługuje, w ramach pozostałego dorobku naukowego Habilitanta. Po trzecie, w przyjętej konstrukcji „osiągnięcia naukowego”, w moim przekonaniu, Habilitant nie jest w stanie „zadbać” o pewną homogeniczność metodyczną i przede wszystkim, metodologiczną prowadzonych badań oraz prezentacji osiągnięć i wkładu do nauk o polityce, co może być uznane za uchybienie „warsztatowe”. Pomijam, choć może niesłusznie, przedział czasowy

około 12 lat dzielący poszczególne publikacje osiągnięcia naukowego, co uwzględniając rozwój badań naukowych dotyczących omawianej problematyki autonomii terytorialnej (sprawdziłem liczbę publikacji tylko w j. duńskim i szwedzkim w tym okresie, pojawiło się ok. 700 nowych publikacji naukowych z różnych dyscyplin). Również sam Habilitant wiele się nauczył od 2007 r., rozwinął się naukowo, a jego publikacje z 2017-2019 lat, są bardziej dojrzałe pod każdym względem.

Wybór zainteresowań badawczych Habilitanta i budowane w ich ramach osiągnięcie naukowe uznać należy za interesujące i godne pochwały. Mieści się w szeroko rozumianej problematyce badawczej dotyczącej państw nordyckich i różnych aspektów ich historii oraz współczesności w ramach politologii i pokrewnych nauk społecznych. Dlatego główny obszar zainteresowań naukowych Habilitanta, koncentrujący się wokół problematyki wyzwań teoretycznych, definicyjnych oraz efektywności rozwiązań **autonomii terytorialnej** w ramach współczesnych stosunków międzynarodowych, ze szczególnym uwzględnieniem terytoriów autonomicznych państw nordyckich (głównie Wyspy Alandzkie oraz Grenlandia) w pełni podzielam i popieram. Znacznie częściej polskie badania politologiczne dotyczą naszych sąsiadów zachodnich, wschodnich i południowych, zaś sąsiedzi północni są pewną „niszą” badawczą i pewnie jeszcze długo nią pozostaną. Dlatego wspieram i będę wspierał wysiłki badaczy młodego pokolenia, aby tę sytuację zmienić.

Habilitant przyjął, że zasadniczym celem jego badań było określenie dynamiki zmian w realizowaniu uprawnień przez nordyckie terytoria autonomiczne (na przykładzie Grenlandii i Wysp Alandzkich) oraz wykazanie efektywnego wykorzystania zasady samostanowienia narodów w jej wewnętrznym oraz – potencjalnie – zewnętrznym wymiarze. Na podstawie prowadzonych badań sformułował zasadniczą tezę, która sprowadzała się do stwierdzenia, że autonomia terytorialna posiada potencjał łagodzenia konfliktów terytorialno-etnicznych, a tym samym stanowi unikalny przykład realizacji zasady samostanowienia narodów, zarówno w jej wewnętrznym jak i zewnętrznym aspekcie (s. 4 Autoreferat). Dla potwierdzenia przyjętej tezy sformułował założenia badawcze oraz sześć pytań szczegółowych. Dotyczyły one m.in., kwestii definicyjnych terminu autonomia terytorialna, odróżniających ją od innych rodzajów autonomii politycznej, zaprezentowania argumentacji, zwolenników i przeciwników stosowania autonomii terytorialnej, przy uwzględnieniu potencjalnego konfliktu między realizacją zasady samostanowienia a zasadą integralności terytorialnej państwa, analizy relacji terytoriów autonomicznych z władzami centralnymi z uwzględnieniem faktu, że analizowane terytoria nordyckie przynależą do państw członkowskich Unii Europejskiej, możliwości „eksportu” nordyckich rozwiązań autonomicznych na inne obszary i odpowiedzi na pytanie

czy istnieje katalog uniwersalnych „elementów składowych” konstytuujących autonomię terytorialną, których spełnienie wymiennie wzmacnia prawdopodobieństwo sukcesu wprowadzenia (lub utrzymania) podobnego rozwiązania w odniesieniu do innych państw.

Odpowiedzi na postawione pytania można znaleźć w analizach, których Habilitant dokonuje w poszczególnych tekstach, składających się na osiągnięcie naukowe. Czyni to, co oczywiste z uwzględnieniem koncepcji i instrumentów teoretycznych zawartych w polskiej i zagranicznej literaturze przedmiotu, głównie anglojęzycznej. Wśród głównych autorów przywoływanych w publikacjach byli m.in.: Ruth Lapidot, Hurst Hannum, Markku Suksi, Yorama Dinstein, Richard B. Lillich, Thomas Benedikter, Michael Tkacik, przy analizach prawnych: Lauri Hannikainen (*Autonomy and Demilitarisation in International Law: The Åland Islands in a Changing Europe*), Pertti Joenniemi (*The NEBI Yearbook 2003: North European and Baltic Sea Integration*), Ulrik Pram Gad (m.in. *European Integration and Postcolonial Sovereignty Games: The EU Overseas Countries and Territories (New International Relations)*), a także *National Identity Politics and Postcolonial Sovereignty Games: Greenland, Denmark, and the European Union*) oraz przy kwestii zasobów: Lise Lyck (*Greenland and Natural Resources*) oraz Frank Sejersen (*Rethinking Greenland and the Arctic in the era of climate change. New northern horizons*), zaś z polskich badaczy Henryk Chałupczak, Jan Iwanek, Ryszard Czarny, Michał Łuszczuk i Krzysztof Kubiak. Oczywiście obok powyższego zestawienia można wskazać jeszcze innych badaczy i pozycje z literatury przedmiotu, do których Habilitant nie dotarł, choćby ze względu na to, iż były publikowane tylko w j. duńskim, szwedzkim lub fińskim. Z polskich badaczy młodego pokolenia, którzy zajmują się podobną problematyką i są uznanymi w tym zakresie badaczami, wspomniano tylko na marginesie Grzegorza Bonusiaka, Katarzynę Dośpiał-Borysiak, czy Magdalenę Tomalę.

Publikacje Habilitanta są jednak dobrze udokumentowane nie tylko w literaturze przedmiotu, ale również w oficjalnych dokumentach państw i organizacji międzynarodowych, danych statystycznych i raportach różnych gremiów politycznych i naukowych. Mają charakter interdyscyplinarny z przewagą studiów politologicznych z zakresu stosunków międzynarodowych oraz pewnym udziałem historii, geografii politycznej czy badań europejskich. Dokładne ich prześledzenie od najstarszych do najnowszych (a więc inaczej niż proponuje Habilitant w swoim zestawieniu), pozwala śledzić rozwój zainteresowań naukowych, doskonalenie warsztatu naukowego i poszerzanie wiedzy przez Habilitanta. Widać konsekwencję i stabilność zainteresowań badawczych w zasadniczym nurcie jego aktywności naukowej, co jest dobrym prognostykiem na przyszłość.

Nie podzielam jednak niektórych opinii Habilitanta. Przykładowo, tej uznającej za coś „nagannego” brak jednej, powszechnie uznawanej w politologii i prawie międzynarodowym, definicji autonomii czy autonomii terytorialnej w szczególności. Nie należy dramatyzować. W naukach społecznych, w tym w politologii, taka sytuacja nie jest wyjątkowa. Czyż mamy jedną, powszechnie uznawaną przez badaczy definicję „państwa”? A może „samorządu terytorialnego”, czy na gruncie ekonomii mamy jedną, powszechnie uznawaną definicję „rynku”? Nie tylko Habilitantowi, ale jeszcze wielu innym, nie uda się takich definicji sformułować. To nie fizyka, gdzie każdy nawet nie Habilitant, może przekonać się, że prawo ciążenia obowiązuje wszystkich i powszechnie, wystarczy otworzyć okno i wyskoczyć. Co nie znaczy, że prób definicyjnych i dbałość o precyzję i logikę języka naukowego należy porzucić. Wręcz przeciwnie, szczególnie w naukach społecznych.

Jeśli pozytywnie oceniam próby dokonywane przez Habilitanta, to nie oznacza, że nie dostrzegam słabości w jego tekstach. Jedną z nich są występujące powtórzenia treści w niektórych tekstach, również gdy podobne zagadnienia są analizowane w dwóch artykułach jednym w języku polskim, drugim w języku angielskim. Przykładowo, artykułu; „*Status terytorium zamorskiego Wspólnot Europejskich na przykładzie Grenlandii*” (poz. 18 w wykazie) i rozdziału w pracy zbiorowej; *Overseas Countries and Territories' Status in the European Community* (poz. 17 w wykazie), czy artykułu: „*Geopolityczny status Królestwa Danii – mit państwa unitarnego*” (poz. 15 w wykazie) i rozdziału w pracy zbiorowej: „*Znaczenie Grenlandii w polityce Danii oraz we współczesnych stosunkach międzynarodowych*” (poz.14 w wykazie). W innych przypadkach trudno jest podjąć jakąkolwiek polemikę z poglądami Habilitanta, bowiem niewiele o nich wiadomo po lekturze publikacji. Dominują opisy, prezentacje wydarzeń i informacji, niekiedy analizy procesów, natomiast zbyt uboga jest warstwa teoretyczna, nawiązująca do zasadniczych kategorii politologii, zaś same rozważania pozbawione są niekiedy krytycznego podejścia, które powinno charakteryzować prace naukowe.

Reasumując, mimo sformułowanych uwag i wątpliwości, pozytywnie oceniam opiniowane osiągnięcie naukowe Habilitanta. Nie jest ono podstawą do „grzecznościowej” apologetyki, ale stanowi kompetentny, w miarę jednorodny tematycznie i metodycznie wybór, dobrze opracowanych problemów badawczych, zawierających często interesujące i trafne konkluzje. Oparty o w miarę szeroką literaturę przedmiotu, dokumenty źródłowe, statystyki i własne przemyślenia Habilitanta, przekazane w sposób klarowny i uporządkowany w „dobrym” politologicznym ujęciu z perspektywą swoistą dla stosunków międzynarodowych.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowo-badawczego

Inne swoje zainteresowania naukowo-badawcze Habilitant sytuuje wokół trzech szerszych zakresów. Pierwszy, powiązany jest z problematyką zrównoważonego rozwoju w ujęciu międzynarodowym, drugi obszar dotyczy problematyki współczesnych stosunków międzynarodowych w regionalnym i globalnym ujęciu, zaś trzeci z zakresów związany jest z rozwojem Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego. We wszystkich tych obszarach Habilitant realizował i realizuje swoje zainteresowania badawcze poprzez publikacje oraz wystąpienia na konferencjach międzynarodowych i krajowych oraz uczestnictwo w realizacji projektów badawczych. Na dorobek naukowo-badawczy Habilitanta w tych zakresach składa się dziesięć publikacji, w tym cztery w języku angielskim oraz liczny udział z referatami w konferencjach międzynarodowych i krajowych. Publikacje dotyczą różnych zagadnień współczesnych stosunków międzynarodowych i najczęściej mają odniesienie do współczesnych wydarzeń, przykładowo w Kosowie, czy Iraku. W związku z problematyką badań Habilitant uczestniczy aktualnie w trzech grantach w ramach:

- Jean Monnet Centre of Excellence: *EU external actions in the contested global order – (In)coherence, (dis)continuity, resilience* (2018-2021; 599622-EPP-1-2018-1- PLEPPJMO-CoE), gdzie zajmuje się badaniami relacji Unii Europejskiej z Krajami i Terytoriami Zamorskimi (KTZ) oraz polityką arktyczną Unii Europejskiej;
- *Rethinking Regional Studies: The Baltic-Black Sea Connection* (586281-EPP-1-2017-1- EE-EPPKA2-CBHE-JP), jako kierownik grantu na UAM analizuje znaczenie doświadczeń związanych z autonomią Wysp Alandzkich dla procesów zachodzących w Regionie Morza Czarnego;
- *Boundaries Revisited. Conceptual Turn in European Border Practices* (projekt realizowany w ramach grantu Collegium Polonicum ze środków the European University Viadrina in Frankfurt an der Oder), gdzie podjęto temat nowego podejścia do formowania się granic.

Dodatkowo, Habilitant jest członkiem Grupy Badawczej „*Belt and Road Research Group*”, tworzonej wraz z Politechniką Poznańską, Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu oraz przedstawicielami George Washington University, Texas A&M University i National Democracy Institute. W ramach grupy badawczej podejmuję głównie tematykę chińskiego Jedwabnego Polarnego Szlaku. Do powyższego należy dodać kierowanie grantami i udział w ich realizacji w odniesieniu do zakończonych już projektów. Udział ten jest naprawdę imponujący.

Z przekazanej dokumentacji wynika, że Habilitant przygotował i wygłosił niemal 40 referatów, z tego ponad 25 w języku angielskim, na konferencjach międzynarodowych i krajowych, m.in. w Rovaniemi, Wilnie, Pradze, Chabarowsku, Jekaterynburgu i Berlinie. Tematyka wystąpień była skorelowana z zasadniczymi obszarami zainteresowań Habilitanta z zakresu współczesnych stosunków międzynarodowych, w tym również dotyczącymi autonomii terytorialnej, regionu bałtyckiego i Europy Północnej. Referaty były najczęściej rezultatem realizacji projektów badawczych i grantów we współpracy z innymi podmiotami naukowymi, co wskazuje na pożądaną umiejętność współpracy naukowej w formalnych i mniej sformalizowanych grupach i zespołach badawczych. Dodatkowo, Habilitant brał aktywny udział w 20 międzynarodowych i krajowych konferencjach, na których nie przedstawiał referatu, lecz pełnił inne funkcje organizacyjne i merytoryczne. W 12 konferencjach międzynarodowych i krajowych, które odbyły się w Poznaniu, Słubicach i Gnieźnie, był członkiem komitetów organizacyjnych konferencji naukowych, co potwierdza jego kompetencje i umiejętności organizacyjne oraz interpersonalne.

Praca naukowa Habilitanta została doceniona licznymi nagrodami Rektora UAM oraz Dziekana Wydziału. Zainteresowany od 2009 r. do 2018 r. otrzymał 16 nagród rektorskich indywidualnych i zespołowych różnego stopnia, za działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną, co świadczy o tym, że jego wszechstronna aktywność została wysoko oceniona i doceniona przez Władze Uniwersytetu i środowisko akademickie Wydziału.

Dlatego też, mimo niezbyt dużego liczbowego dorobku publikacyjnego zdecydowanie pozytywnie oceniam jego pozostały dorobek naukowo-badawczy, ze szczególnym uwzględnieniem udziału i wkładu merytorycznego do grantów i projektów badawczych międzynarodowych i krajowych oraz czynnym uczestnictwem i prezentowaniem referatów na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych. Aktywność Habilitanta w tym względzie określam, jako wyróżniającą się.

4. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

Habilitant w ocenianym okresie wypracował istotny dorobek dydaktyczny, na który składają się zajęcia na studiach I i II stopnia w języku polskim i angielskim, promowanie prac licencjackich i magisterskich, zajęcia na studiach podyplomowych, opracowanie zajęć e-learningowych oraz prowadzenie zajęć w formie wykładów otwartych, jak również funkcja promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim. Na wspomnianych studiach I i II stopnia Habilitant prowadził zajęcia z przedmiotów: Międzynarodowe stosunki polityczne, Samorząd

terytorialny i regionalizm w Europie, Organizacja i techniki służby zagranicznej, Prawo konsularne, Międzynarodowa ochrona środowiska, Społeczna odpowiedzialność biznesu i Techniki twórczego myślenia, zaś w języku angielskim: International Political Relations, The Baltic Sea Region: Cultures, Politics, Societies, Regionalism and Regional Development in Europe, International Environmental Policy oraz The Art of Creative Thinking.

Wypromował 113 prac licencjackich, w tym 14 w języku angielskim, 4 prace magisterskie w języku angielskim i przygotował recenzje w obu językach. Prowadził zajęcia na Studiach Podyplomowych Zarządzanie Zasobami Ludzkimi, Bezpieczeństwo Wewnętrzne i Międzynarodowe, Coachingu oraz Podyplomowych Studiach Zarządzanie Publiczne. Przeprowadził szereg wykładów otwartych dla środowiska akademickiego, słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz młodzieży szkół średnich, w tym również w języku angielskim. Odbył szereg staży w zagranicznych ośrodkach naukowych, w tym w Åbo Akademia University, University of Akureyri, University of Jordan, University of Barcelona, University of Malaga i innych. O innej aktywności międzynarodowej wspomniałem powyżej przy ocenie innych dokonań naukowo-badawczych. Brał udział w zespołach eksperckich i konkursowych.

Habibitant wykazywał znaczącą aktywność organizacyjną zarówno na Wydziale, jak i na poziomie ogólnouniwersyteckim. I tak, w latach 2008-2016 był Prodziekanem ds. Współpracy Międzynarodowej na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. Ponadto, jest Koordynatorem Instytucjonalnym Programu Erasmus+ UAM (od 2013 r.), członkiem Komisji Rektorskiej ds. Strategii i Zarządzania Uczelnią (2016-2020), członkiem Komisji Rektorskiej ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą UAM (2008-2012 i 2012-2016), członkiem Komitetu Organizacyjnego Obchodów 100-lecia Uniwersytetu Poznańskiego w UAM, Pełnomocnikiem Rektora UAM ds. Uniwersytetu Bałtyckiego, Wydziałowym Koordynatorem ds. ECTS (2012-2016), Wydziałowym Koordynatorem Programu *Higher Studies* (od 2013 r.), oraz pełnił inne funkcje organizacyjne. Jego organizacyjna aktywność w okresie podlegającym ocenie była bardzo rozległa, co jak wspomniałem wyżej, zostało docenione przez Władze Uniwersytetu licznymi nagrodami Rektora UAM za aktywność organizacyjną. Jako wieloletni dziekan Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH i prorektor Uczelni, wiem doskonale jak trudno jest pogodzić aktywność organizacyjną dla środowiska akademickiego i wydziału z wysokim poziomem aktywności naukowo-badawczej i publikacyjnej. Dlatego w pełni doceniam dokonania Habilitanta w ocenianych dziedzinach.

5. Konkluzja

Reasumując, wśród osiągnięć dr Tomasza Brańki pozytywnie oceniam jego dokonania naukowo-badawcze w postaci osiągnięcia naukowego nt. *„Formy i efektywność rozwiązań autonomii terytorialnej we współczesnych stosunkach międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem terytoriów autonomicznych państw nordyckich”*. Stanowi ono, mimo sformułowanych uwag i zastrzeżeń, znaczący wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny nauki o polityce. Szczegółowe uzasadnienie tej oceny przedstawiłem powyżej. Pozytywnie oceniam również inne jego osiągnięcia naukowe, a szczególnie aktywność w zakresie przygotowania i realizacji grantów i projektów naukowo-badawczych, a także wystąpienia na konferencjach międzynarodowych i krajowych. Doceniam teksty, mimo ich niedużej liczby, związane z innymi dziedzinami badań, oprócz sformułowanej w osiągnięciu naukowym, ze względu na ich zwartość i istotną liczbę opracowań poświęconych regionowi nordyckiemu, widoczną konsekwencję w gromadzeniu wiedzy o tym regionie oraz poprawność „warsztatową” (staranne dokumentowanie prezentowanych opisów, analiz i konstatacji). Wnoszą one nową wiedzę do wspomnianej dyscypliny naukowej i polskiej literatury przedmiotu. Mam nadzieję, że już jako samodzielny pracownik naukowy będzie kontynuował i rozwijał swoje zainteresowania badawcze dotyczące regionu nordyckiego oraz wzmocni wszechstronność swoich dociekań i będzie uwzględniał również publikacje w przynajmniej jednym z języków regionu.

Najwyższą pozytywną ocenę sformułowałem w odniesieniu do dorobku dydaktycznego, udziału we współpracy międzynarodowej, działalności popularyzatorskiej Habilitanta oraz szczególnie, jego działalności organizacyjnej. Oceny dokonywałem w oparciu o przepisy Rozporządzenia MNiSzW w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego z dn.1 września 2011 r. (Dz.U. Nr 96, poz. 1165 ze zm.) i sumarycznie jest to ocena pozytywna. Dlatego wnioskuję o nadanie dr Tomaszowi Brańce stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce.

